

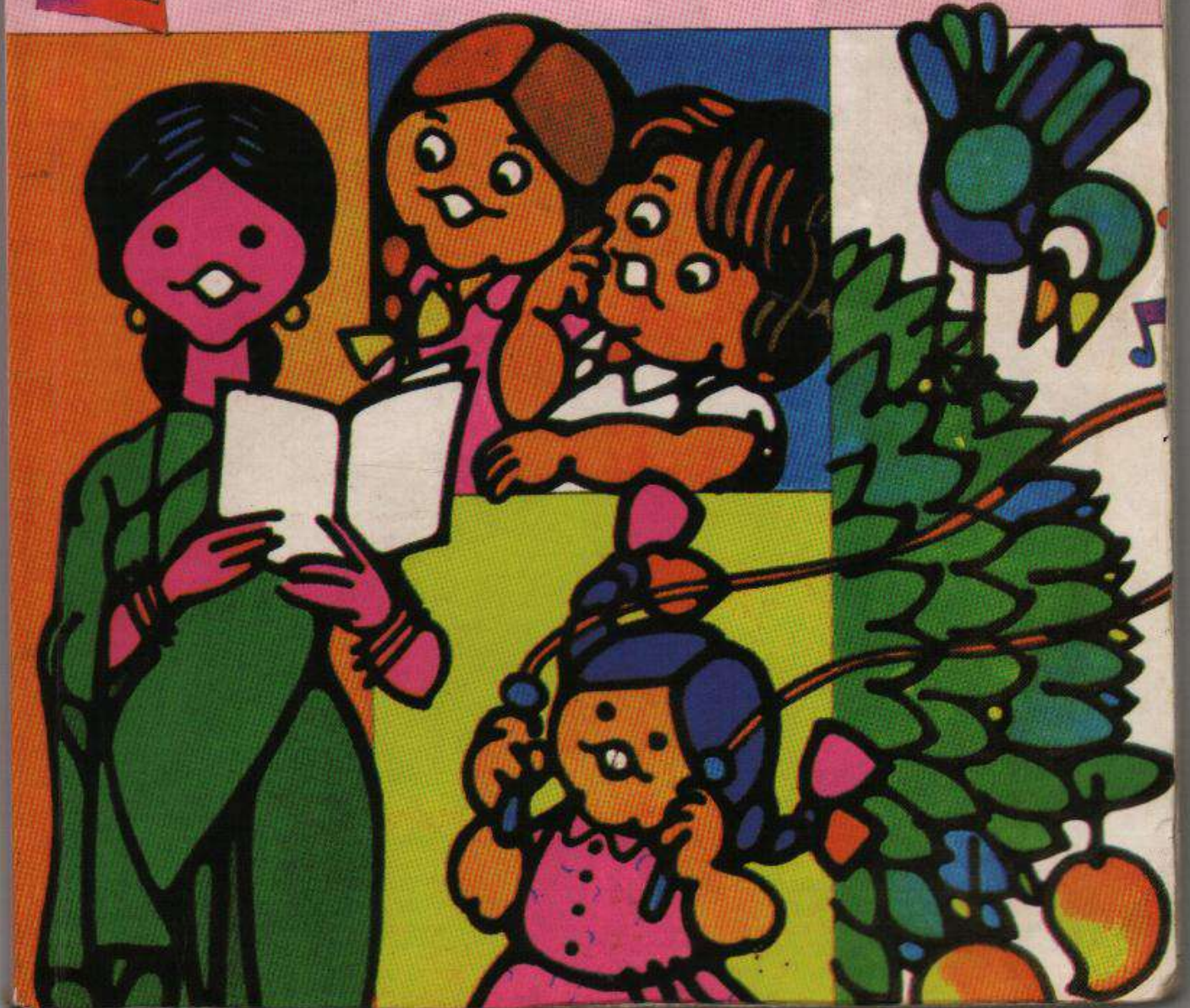
ಮಗುವಿನ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕ

ಒಂದು ಕೈಪಿಡಿ

ಕೃಷ್ಣ ಕುಮಾರ್

ಅನುವಾದ
ಸುಧಾ ಹೆಗಡೆ ಆಡುಕಳ

0375

ಮಗುವಿನ ಭಾಷೆ
ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕ
ಒಂದು ಕೈಪಿಡಿ

ಸೃಜನಶೀಲ ಕಲಿಕೆ

ಮಗುವಿನ ಭಾಷೆ

ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕ

ಒಂದು ಕೈಪಿಡಿ

ಕೃಷ್ಣ ಕುಮಾರ್

ಅನುವಾದ :

ಸುಧಾ ಹೆಗಡೆ ಆಡುಕಳ

nbt.india

एकः सूते सकलम्

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಇಂಡಿಯಾ

ಹೊಸ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆವೃತ್ತಿಗೆ ಮುನ್ನುಡಿ

1986ರಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಯುನಿಸೆಫ್ ನೆರವಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು. ಆಗಿನಿಂದಲೂ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ಜನರು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರಶಂಸೆಗಳಿಂದ ನಾನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮತ್ತು ದಿಗಿಲುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಜನರು ಇಟ್ಟಿರುವ ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ನನ್ನನ್ನೇ ಬೆರಗಾಗಿಸಿವೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಯೋಚಿಸಿದುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಚಲನೆಯನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಅನೇಕ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದೆ. ಇದರ ಹಿಂದಿ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಕರು ಕೂಡಾ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆವೃತ್ತಿಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಲೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನವರಿಗೆ, ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಯುನಿಸೆಫ್‌ನವರಿಗೆ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕರಡು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ತಿದ್ದಲು ನೆರವಾದ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಕುಮಾರ್ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಪತ್ನಿಗೆ ಮತ್ತು 'ಓದುವುದು' ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಂಗ್ಲ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಸಹಕರಿಸಿದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಶನ್
ದೆಹಲಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ
15 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1998

ಕೃಷ್ಣ ಕುಮಾರ್

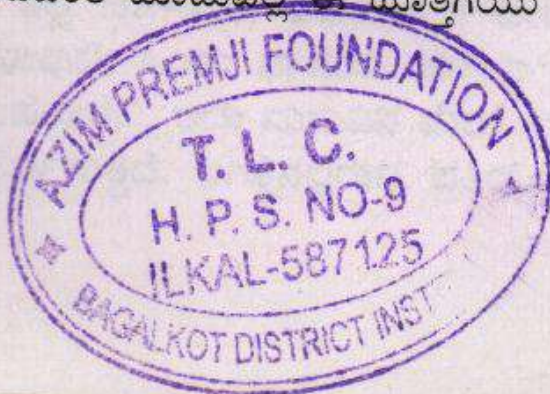
0375

ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿಗೆ ಮುನ್ನುಡಿ

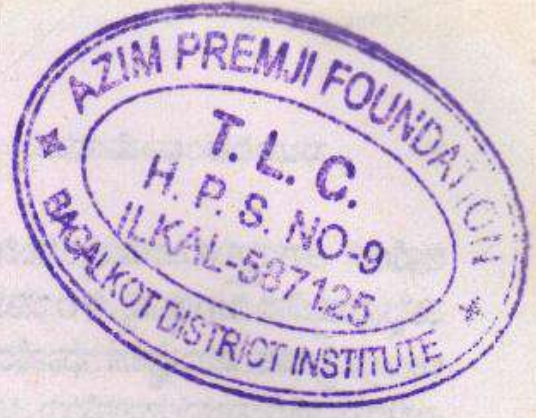
ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಟೀಕಮ್‌ಗಡದ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ಸ್ ಲಿಟರೇಚರ್ ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ 1985ರ ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6.30ಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಚಿಣ್ಣರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಈ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸಫಲತೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಆ ಮಕ್ಕಳಿಂದಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಗುರ್‌ಬಚನ್ ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಫೂಲ್ ಚಂದ್ರ ಜೈನ್ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಶುಷ್ಕಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಭಾರದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಖರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಶತಮಾನದ ಅನೇಕರ ಜ್ಞಾನವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಜೋನ್ ಟಫ್, ಸಿಲ್ವಿಯಾ ಎಸ್ಪೋನ್ ವಾರ್ನರ್ ಮತ್ತು ಜೇಮ್ಸ್ ಬ್ರಿಟ್ಟನ್ ಅವರ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿವೆ. ಫ್ರಾಂಕ್ ಸ್ಮಿಥ್, ಪ್ಯಾಜೆ, ವೈಗೊಟ್‌ಸ್ಕಿ, ಚಕೊವ್‌ಸ್ಕಿ, ಗಿಜುಭಾಯ್ ಮತ್ತು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್‌ರ ಪ್ರಭಾವವೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಭಾರತೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಶು ಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಲಪಡಿಸಿದುದು ಗಿಜುಭಾಯ್ ಮತ್ತು ರವೀಂದ್ರರ ಪ್ರಯೋಗಗಳು.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆಸುವಲ್ಲಿ ಯುನಿಸೆಫ್‌ನವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸ್ಮರಣೀಯ. ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿದಾರರಿಗೆ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವವರಿಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಲಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಕೆಲವು ಪೋಷಕರನ್ನೂ ತಲುಪಬಹುದೇನೋ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಳೆಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ, ಶಾಲೆಯು ಸಂತಸದಾಯಕ ಮತ್ತು ನಲಿಯುತ್ತಾ ಕಲಿಯಲು ಪ್ರಶಸ್ತ ಸ್ಥಳವೆಂದು ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆಯು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೃಷ್ಣ ಕುಮಾರ್

ಭಾಷೆ ಎಂದರೇನು?

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾಷೆ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಎಂದಷ್ಟೇ ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಭಾಷೆಯು ಯೋಚಿಸುವ, ಅನುಭವಿಸುವ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಸಾಧನ ಕೂಡಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಈ ರೀತಿಯ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಜ್ಞಾನವು ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಮಗುವಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯದ ಭಾಷಾ ಜ್ಞಾನವು ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿನ ಗ್ರಹಿಕೆ, ಆಸಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಮನೋಧೋರಣೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಆದರೆ ದೃಢವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಕೈಪಿಡಿಯ ಈ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲಿಗೆ ಬಹಳ ಗೊಂದಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಭಾಷೆಯನ್ನು (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಥವಾ ಹಿಂದಿ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ) ಒಂದು ಕಲಿಕೆಯ ವಿಷಯ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬೋಧಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯಿಂದ, ವಿಷಯ ತಜ್ಞರು ಮಗು ಕಲಿಯುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ, ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಭಾಷಾ ವಿಷಯದ ಕೈಪಿಡಿ ಎಂದರೆ ಭಾಷೆಯ ಸಂರಚನೆ, ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ, ವ್ಯಾಕರಣ ಕಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ವಿಷಯಗಳು ಬೇರೆಯವೇ ಆಗಿವೆ. ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಿರಲಿ, ಅದು ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವು ತನ್ನ

ಅನೇಕ ಅಗತ್ಯಗಳ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ಆದರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಜಗತ್ತನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಅಂತಹ ಮುಖ್ಯ ಅಗತ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಈ ಉದ್ದೇಶದ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಭಾಷೆಯು ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾವು ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಶುಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಭಾಷೆಯು ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾವು ಶಿಕ್ಷಕ, ಪೋಷಕ ಅಥವಾ ತಾಯಿ-ಶಂದೆಗಳಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು 'ಮಗುವಿನ ಭಾಷೆ' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಆದರ ಕಾರ್ಯಗಳು

ಮಗುವಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾಷೆಯೆಂದರೆ ಆದರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವ ವಸ್ತುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಯೋಚಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೆ. ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಬಾಲ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳು ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಆ ಪದಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಹೊಸ ಪದಗಳ ಸಹಾಯ ದಿಂದ ಮಗು ತನ್ನ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವ ವಸ್ತುವಿನ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಗಾಢಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದ, ಅನುಭವಿಸದ ಪದ ಮಗುವಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಹೀನವೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. 'ಬೆಕ್ಕು', 'ಓಡು', 'ಬೀಳು', 'ನೀಲಿ', 'ನದಿ', 'ಒರಟು' ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಮಗು ಮೊದಲು ಚಿತ್ರಸಹಿತ ನೋಡಿ ಬಳಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಗುವಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಪದವಾಗಿಯಷ್ಟೇ ತೋರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮಗುವಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪದಗಳನ್ನು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮಗುವು ಮುಂದೆ ಆದನ್ನು ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಭೌತಿಕ ಅನುಭವಗಳ ನಡುವಿನ ಈ ಸಂಬಂಧವು ದೊಡ್ಡವರ, ಆದರಲ್ಲೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಲಕರು ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದೇ ನಂಬಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೋಷಕರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಸತ್ಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಗು ನೋಡಿ ತಿಳಿಯಲು, ಮಾಡಿ ಕಲಿಯಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವೇಳೆಯನ್ನು

ನೀಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಗುವೊಂದು ನಲ್ಲಿಯಿಂದ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ನೀರಿನ ಧಾರೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ತಾಸುಗಟ್ಟಲೆ ಬೆರಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿರುವುದು, ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ತಂದು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸುವುದು, ಕೊಡೆಯನ್ನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಬಿಡಿಸುವುದು, ಮಡಿಚುವುದು ಇವೆಲ್ಲವೂ ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಅರ್ಥಹೀನವಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಪೋಷಕರು ಈ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ಹಾನಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಇಂತಹ ವಸ್ತುಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಸಿಗದಂತೆ ಮುಂಜಾಗತೆ ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಾಗುವ ಮೊದಲು ಮಕ್ಕಳು ಕೇವಲ ಸೀಮಿತ ಅನುಭವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಷಕರಿಂದ ಮಗು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿರಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ನಿಖರವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಗುವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಹುದು :

- ಮಕ್ಕಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತರಗತಿಗೆ ತರುವುದು (ಉದಾ: ಎಲೆಗಳು, ಕಲ್ಲುಗಳು, ಗರಿಗಳು, ರೆಂಬೆಕೊಂಬೆಗಳು, ಒಡೆದ ವಸ್ತುಗಳು), ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು, ಓದುವುದು ಮತ್ತು ಬರೆಯುವುದು.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗಿನ ಅನುಭವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು, ಓದಲು ಮತ್ತು ಬರೆಯಲು ಹೇಳುವುದು.
- ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತರಗತಿಯ ಹೊರಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು (ಉದಾ: ಮುರಿದ ಸೇತುವೆ, ಕೆಸರು ಹೊಂಡ, ಸತ್ತಿರುವ ಕೀಟ, ಹಕ್ಕಿಯ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೊಟ್ಟೆ), ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹೇಳುವುದು. ಇಂತಹ ನಿರಂತರ ಭೇಟಿಗಳು ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಯ್ಯಾರೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಸುಮ್ಮನೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮುಟ್ಟದೇ, ಒಡೆಯದೇ ಪುನಃ ಜೋಡಿಸದೇ ಇರುವರೋ ಅಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಭಾಷಾಕೌಶಲ್ಯ ಬೆಳೆಯದು.

ಮಕ್ಕಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಏನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವವರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಮಗುವೊಂದು ಮಾತನಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಗಳಿಸಿದೊಡನೆ, ನಾವೆಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುವಂತೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ತನ್ನದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲು

ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ, ಅವರು ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ತನ್ನಯತೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅವರ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೇ ನೀಡುವ ವೀಕ್ಷಕ ವಿವರಣೆಯಂತಿರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆಲ್ಲ ಅರ್ಥರಹಿತವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಈ ರೀತಿಯ ಮಾತುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ದೀರ್ಘ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಮತ್ತು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಬೇರೆಯವರು ತಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆಂಬ ಹಿಂಜರಿಕೆ ಅವರಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಗುಂಪುಗೂಡಿ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡುವ ಆಟದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವಾಗ ಅವರನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಪ್ರತಿ ಮಗುವೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತನ್ನದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಆಟವಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಈ ಮಾತುಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಗೋಣಗಾಟದಂತಿರುತ್ತವೆ.

3-8 ವರ್ಷ ವಯೋಮಾನದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಆಟ ಆಡುವಾಗ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರ ಗೋಣಗಾಟದಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಕ್ಕಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ಹುಡುಗಿಯರು ಮತ್ತು ಹುಡುಗರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವರೆ? ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಯೋಮಾನದವರ ಮಾತುಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವುದೇ?

ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆಯೇ? ಈ ರೀತಿಯ ಮಾತನಾಡುವಿಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದ ಮೇಲಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದೇ? ಏಕೆ?

2. ಬೇರೆಯವರ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲು ಮತ್ತು ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಇತರರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ತೀರಾ ಎಳವೆಯಿಂದಲೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪೋಷಕರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಭೌತಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ

ಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದರಲ್ಲೇ ಮುಗಿದಿರುತ್ತದೆ. ಪೋಷಕರು ಮಕ್ಕಳ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಬಗೆಗೂ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ದೃಶ್ಯ ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇತರರು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅವರು ತಾವು ನೋಡಿರುವ ಆಸಕ್ತಿಕರವಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆಯವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಈ ರೀತಿಯ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯು ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ನಿರೀಕ್ಷೆಯು "ತಾನು ಗಮನಿಸಿದುದನ್ನು ಇತರರೂ ನೋಡಲು ಬಯಸಬೇಕು" ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ನಿರೀಕ್ಷೆಯು ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಆಸ್ವಾದಿಸುವ ಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ವಿಫಲನಾದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ-ಮೂಲಭೂತ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ತಡೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಆಟವಾಡಲು

2 1/2 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ಆಟ ಮತ್ತು ಮೋಜಿನ ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ

ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಆಡುವಾಗ ಅಥವಾ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಆಡುವಾಗ, ಹಾಡುವ ಶಿಶುಪ್ರಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಆಲಿಸಿ, ಅವು ಹೊರಾಂಗಣ ಅಥವಾ ಒಳಾಂಗಣ ಆಟವಿರಬಹುದು. ಉದಾ: ಓಡುವುದು, ನೆಗೆಯುವುದು, ಹಗ್ಗದಾಟ ಅಥವಾ ಚಿಂಡಿಸೆಯುವುದು. ನೀವು ಒಬ್ಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಕನಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಅಂತಹ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಶುಪ್ರಾಸಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನೇ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂದಿನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೂ ಅವು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಅಂತಹ ಶಿಶುಪ್ರಾಸಗಳನ್ನು ಬರದಾಗ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪದಗಳ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಜೋಡಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾದರಿಯ ಶಿಶುಪ್ರಾಸಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷ ಮತ್ತು ಶಬ್ದಗಳ ವಿರೂಪತೆಗಳಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಈ ರೀತಿಯ ಶಿಶುಪ್ರಾಸಗಳು ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ, ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ

ಮಾದರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಕೌಶಲ್ಯಗಳಾದ ಓದುವಿಕೆಯಂತಹ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪದಗಳ ಜೋಡಣೆಯ ಗಮ್ತೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಋಷಿ ನೀಡುವಂತಹುದು.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಾಸಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ಉದಾ:

1. ಅವಲಕ್ಕಿ-ಪವಲಕ್ಕಿ

ಕಾಂಚಣ-ಮಿಣಿ ಮಿಣಿ ...

ಆರ್ಯ ಮುರ್ಯ ತಿರ್ಯ

'ತಿರ್ಯ' ಎನ್ನುವಾಗ ಕೈತೋರಿಸಿದವರು ಆಟದಲ್ಲಿ ಇತರರನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

2. ರತ್ತೋ ರತ್ತೋ ರಾಯನ ಮಗಳೇ

ಬಿತ್ತೋ ಬಿತ್ತೋ ಭೀಮನ ಮಗಳೇ

ಹದಿನಾರೆಯೆಯ ಕಟ್ಟಲಾರೆ, ಕರೆಯಲಾರೆ

ಬೈಲ್ ಗುಬ್ಬಿ, ಬಾಳೆ ಕಂಬ

ಕುಕ್ಕುರು ಬಸವಿ, ಕೂರೆ ಬಸವಿ

3. ಕಣ್ಣಾ ಮುಚ್ಚಿ ಕಾಡೇ ಗೂಡೆ

ಉದ್ದಿನ ಮೂಟೆ

ಉರುಳೇ ಹೋಯ್ತು

ನಮ್ಮಯ ಹಕ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟೇ ಬಿಟ್ಟಿ

ನಿಮ್ಮಯ ಹಕ್ಕಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿ

ಕೂsss ಹೋsss

ಆಯ್ತಾ?

ವಿರೂಪವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾ, ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಜೋಡಣೆಯಿಂದ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾ, ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪದಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ವಲ್ಲದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ ಋಷಿಪಡುತ್ತಾರೆ. ಪದಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿಚಿತ್ರ ವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿರುವ ಶಿಶುಪ್ರಾಸಗಳನ್ನು ಅವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಲಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ, ಪದಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಆಟಕೆಯಂತೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪದಗಳು ಅಪರಿಮಿತ ಹೊರಮಾರ್ಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

4. ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು

ಮಕ್ಕಳು ಒಂದು ಘಟನೆ 'ಹೇಗೆ' ನಡೆಯಿತೆಂದು ವಿವರಿಸಲು ತಮ್ಮದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ: ಮೂರು ವರ್ಷದ ಮಗುವೊಂದು ಮಳೆ ಹೇಗೆ ಬರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ: ಆಕಾಶವು ಕಂದುಬಣ್ಣದ ಮೋಡಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಸಣ್ಣ ಹನಿ ಬೀಳಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಂತರ ದೊಡ್ಡ ಮಳೆ ಬಂದಿತು. ಎಷ್ಟು ಜೋರಾಗಿ ಬಂತೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಎನೂ ಕಾಣಿಸದಷ್ಟು, ಈ ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸರಣಿಯಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ, ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆ ಹೇಗೆ ಸಂಭವಿಸಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಗು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕಥೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಈ ರೀತಿಯ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದಂಥವು. ಕಥೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳೇ ಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಬದುಕನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ನಮ್ಮ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಕಥೆಗಳು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ನಾವು ಜಗತ್ತಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವಷ್ಟೇ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವಂತಹ ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಳೆ ಏಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿದರು ಎಂಬ ಬಗೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಜನಪದ ಕಥೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆನೆಗಳು ತಮ್ಮ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡವು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನಿಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಥೆಗಳ ಬಳಕೆ ಕುರಿತು 'ಮಾತನಾಡುವುದು' ಮತ್ತು 'ಓದುವುದು' ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳು

ಬಹಳ ಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ಆನೆಗಳು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದವು. ತಮ್ಮ ಅಗಲವಾದ ಕಿವಿಗಳನ್ನೇ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಬಡಿಯುತ್ತಾ, ಮೋಡಗಳ ಬಣ್ಣದೊಂದಿಗೆ, ಮೋಡಗಳ ಜೊತೆಗೇ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದವು. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಮೋಡಗಳಂತೆ ಆನೆಗಳು ಕೂಡಾ ತಮ್ಮ ಆಕಾರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಮ್ಮೆ ಡ್ರಾಗನ್‌ನಂತೆ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪುಟ್ಟ ಬೆಕ್ಕಿನಂತೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪರ್ವತಗಳಂತೆ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಬೇಸಿಗೆಯ ಒಂದು ದಿನ ಹೀಗೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳ ಮೆರವಣಿಗೆ ಸಾಗಿತ್ತು.

ಅವು ಅಟವಾಡುವ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ, ಹೊಲ ಉಳುವ ರೈತರ ಮೇಲೆ, ಕೆಸರು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಗಳ ಮೈತೊಳೆಯುವ ಹುಡುಗನ ಮೇಲೆ, ಕಿರುಚಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೋತಿಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಹಾಡುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬಿಸಿಯಾದ ಗಾಳಿ ಅವಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ಬಂತು. ಆನೆಗಳು ಸೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಹೀರಿದವು. ಮಣಸಿನ ಪುಡಿಯಂತೆ ಖಾರವಾದ ಗಾಳಿ ಸೊಂಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು.

ಆನೆಗಳು 'ಕ್ಲೀ...' ಎಂದು ಸೀನಿದವು. ಆ ಗಾಳಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಸೊಂಪಾದ ಮಾವಿನ ಮರದ ಮೇಲಿಳಿದವು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ತರಗತಿಯ ಒಳಗೆ ತೀರಾ ಸೆಕೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಪಾಠ ಕಲಿಯಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಹೊರ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಕಪಿಚೇಷ್ಟೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೋಪಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಲು ಓಡಿದು ಗದರಿಸಿದರೂ ಮಕ್ಕಳು ಸುಮ್ಮನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಗಲಿಬಲಿ ಗೊಂಡ ಇಲಿಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಛೇ! ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಇಂದ್ರಜಾಲ ದಿಂದ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುದ್ದು ಮೊಲಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಅತೀ ತುಂಟನಾದ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬನನ್ನು ಓಡಿಯಲು ಹೊರಟಿದ್ದರು ಅಷ್ಟೆ ಅದೇ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಆನೆಗಳು ಆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಇಳಿದಿದ್ದವು.

'ಕಿರ್ರ... ಕಿರ್ರ... ಕಿರಕ' ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಮಾವಿನ ಮರದ ಟೊಂಗೆ ಮುರಿದು ಆನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವು. ಎನೂ ಆಗದವರಂತೆ ಕೆವಿ ಬಡಿಯುತ್ತಾ ಇನ್ನೊಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಹಾರತೊಡಗಿದವು. ಈಗ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೋಪ ಆನೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿತು. ಮಂತ್ರದಂಡದಂತೆ ತಮ್ಮ ಕೋಲನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ ಜಾದೂ ಮಂತ್ರ ಜಪಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಾರಲಾಗದೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕಿಳಿದವು. ಅಂದಿನಿಂದ ಆನೆಗಳು ಹಾರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾರುವ ಮೋಡಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಗತಕಾಲವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಅಷ್ಟೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಇಂದ್ರಜಾಲದಿಂದಾಗಿ ಆನೆಗಳು ತಮ್ಮ ರೂಪವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡವು.

5. ಬದುಕನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲು

ಈ ರೀತಿಯ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ ಬೇರೆಲ್ಲ ಉಪಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ಕಾರಣ ನಾವು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮಕ್ಕಳು ದೊಡ್ಡವ ರಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು

ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಾಷೆಯ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕಳೆದು ಹೋದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ರೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲವ ರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಕ್ಕಳು ತೀರಾ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಾಷೆಯ ನೆರವು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ: ಮಗುವೊಂದು ಯಾವುದೋ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ ಭಯಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಯಾಗುವವರೆಗೂ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ ಘಟನೆಗಳು ಎದುರಾದಾಗ ಆ ಘಟನೆಗಳನ್ನೇ ಪದೇ ಪದೇ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಮರುಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಆ ಘಟನೆಯನ್ನು ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಪರಿಚಿತವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮಗು ಆಡುತ್ತಿರುವಾಗ ರಿಕ್ಶಾವೊಂದು ದೂರದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮಗುವನ್ನು ಕರೆದು ಯಾರೋ ಬದಿಗೆ ಸರಿಯಲು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಗು ತುಂಬಾ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಮನೆಯ ವರಾಂಡದ ಒಳಗೆ ಓಡಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿಗೆ ಗಾಬರಿಯುಂಟು ಮಾಡಿದ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಅದು ತನಗೆ ಪ್ರೀತಿ ತೋರುವ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಪುನಃ ಪುನಃ ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ನೀರಸವೆನಿಸುವ ಈ ವಿವರಣೆ ಮಗುವಿಗೆ ಆ ಘಟನೆಯ ಗಾಬರಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

6. ಸಂಯೋಜಿಸಲು

ಬೇರೆಯವರು ಕಥೆ ಹೇಳುವಾಗ ಅಥವಾ ಅವರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅಂಥಹುದೇ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಅದರೊಂದಿಗೆ ತಾಳೆಹಾಕಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಥವಾ ಘಟನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆ ಕಥೆಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಹಿಂದಿನ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಗುವು ಕೂಡಾ ಒಂದು ಲೋಹದ ಗೊಂಬೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಆ ಗೊಂಬೆಯೇ ತಾನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ, ಮಾತನಾಡುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಅನುಭವದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

7. ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಲು

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯದೇ ಇರುವ ಘಟನೆಗಳು ಅಥವಾ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದ ಘಟನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮಾತುಕತೆಯ

ವಿಷಯಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಭಯ, ಯೋಜನೆಗಳು, ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಿತ್ರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಘಟಿಸಬಹುದಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಾಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗವು ಭವಿಷ್ಯದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಂತಹ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಭವಿಷ್ಯದ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಅಥವಾ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಬಂದಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

8. ವಿಚಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿವೇಚಿಸಲು

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಮಗೆ ತೀರ ಸರಳವೆನಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶವೂ ಮಗುವಿಗೆ 'ಸಮಸ್ಯೆ' ಎನಿಸಬಹುದು. ಅನೇಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಮಗು ಯಾಕೆ ಅದು ಹೀಗೆಯೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಯಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ: ಬಸ್ಸು ತಕ್ಷಣ ಯಾಕೆ ನಿಂತಿತು? ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನೀರು ಸುರಿದಾಗ ತಾನು ಯಾಕೆ ಹೆದರುತ್ತೇನೆ? ಕೇವಲ 3 ವರ್ಷದ ಮಗು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಅಭ್ಯಾಸವು ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಮಾತಿನ ಎಂಟು ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಪ್ರತೀ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಷಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

1. 'ಮೋಡಗಳು ಮರೆಯಾದವು ಮತ್ತು ಮಳೆಯು ನಿಂತಿತು.'
2. 'ತೆಂಕಣ ಸೀಮೆಯ ತೆಂಗಿನ ಮರದಲ್ಲಿ ಮೇಲೇಳೋಲೆ ಕೆಳಗೇಳೋಲೆ'
3. 'ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡ. ಆದರೆ ತುಡಿ ಇಲ್ಲಿದೆ ನೋಡು.'
4. 'ದಿನಾ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹೇಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ?'
5. 'ನಾನು ಈ ಲೋಟವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ರಾಮನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ.'
6. 'ಈ ಸಿಹಿತಿಂಡಿಗಳು ಕಾಕಾ ತಂದ ಸಿಹಿತಿಂಡಿಗಳಂತೆಯೇ ಇವೆ.'
7. 'ನಾನು ದೀಪಾವಳಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಖರೀದಿಸುತ್ತೇನೆ.'
8. 'ಇದು ಸಂತೆಯಂತಿದೆ. ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ದಾಮಕೋಳಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.'

ಸೂಚನೆ: 1. ವಿವರಿಸುವುದು; 2. ಆಟ; 3. ಇತರರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದು; 4. ವಿವೇಚಿಸುವುದು; 5. ತನ್ನದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದು; 6. ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು; 7. ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದು; 8. ಬದುಕನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದು.

ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಈ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಶಕ್ತರಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ವಿಚಾರಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ವಿವೇಚಿಸುವುದನ್ನು ಕೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಬಲ್ಲರು.

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲಾರರು. ಉದಾ: ಮಳೆ ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಜೋರಾಗಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಾಗ ಮರ ಉರುಳಿ ಬೀಳುವುದೇಕೆ? ಎನ್ನುವುದೆಲ್ಲ 4-5 ವರ್ಷದ ಮಗುವಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದ ವಿಷಯಗಳು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಅವರದೇ ಆದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣಗಳು ಸರಿಯರಲಿ, ಬಿಡಲಿ ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಯದಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಹಿರಿಯರ ವಿವೇಚಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಆಲಿಸುವ ಮಕ್ಕಳು ಅಷ್ಟೇ ಬೇಗನೆ ಈ ರೀತಿಯ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಭಾಷಾ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ

ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಚರ್ಚೆಗಳು ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆಗೊಳಪಡುವಂಥವು. ಜೀವನದ ಯಾವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು. ಮೇಲಿನವುಗಳಿಗೆ ನಿಜಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ತರಬೇತಿಯು ಮುಂದಿನ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಕೋಪ ಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಕಠಿಣಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ, ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ಅಥವಾ ಲಘು ಹಾಸ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯಾಗಿಸಬಲ್ಲ. ಎರಡೂ ಪರಿಣಾಮಗಳೂ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ವಿಧವಾಗಿ ಬಳಸುವ ವಿಧಾನ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೋ, ಅಷ್ಟೇ ವಿಧವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದು. ಭಾಷೆಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಭಾಷೆಯು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಘಟನೆಗೆ ನಾವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲು ನಾವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಸಾವಿರಾರು ಘಟನೆಗಳು

ಮಕ್ಕಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಘಟಿಸುತ್ತವೆ. ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಅವು ನಮ್ಮನ್ನು ತಲುಪುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮಗು ಕೂಡಾ ಅದರ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಆಮ್ಲನಿಗೆ ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಘಟನೆಯ ಚಿತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಮಗು ಮಾಡಿರಲಿ ಅಥವಾ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮಾಡಿರಲಿ ಅವರು ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ನಿಖರತೆ ಹೊಂದಿರುವರೋ ವರದಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ನಿಖರತೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಖರತೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವರದಿಗಾರನೂ ಅವನದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಗುವೊಂದು ಅಪಘಾತವನ್ನು ನೋಡಿತೆನ್ನಿ. ಅದು ಘಟನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಕ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಭಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಭಾಷೆಯು ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಹನೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವರೋ ಅವರು ಬೇರೆಯವರಿಂದಲೂ ಅದನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವವರು ಇತರರೂ ಚಿಂತನಶೀಲರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಯಾವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮೇಲಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹನೆಯ ವಾಗ್ವಾದಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿಭರಿತ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಆಸಾಧ್ಯ. ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೂ ಅದನ್ನು ಕೇವಲ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿಯಷ್ಟೇ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವವರೆಗೂ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಆಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯು ಹೇಗೆ ಮಗುವಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮನೋಭಾವ, ಚಿಂತನೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಸರಳವಾಗಿ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಬಹುದು. ಭಾಷೆಯು ಮಗುವಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಗುವು ಭಾಷೆಯು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಗಣನೀಯ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯು ಮಗುವಿನ ಬಗೆಗಿನ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಮಗುವಿನ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗವು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯು ಕೇವಲ ಯಾವುದು ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಸರಿ ಎಂಬುದಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತಗೊಂಡರೆ, ಅಂತಹ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಂಡನೆ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾತನಾಡುವುದು

ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತನಾಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಮಕ್ಕಳು ವಿರಾಮದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಲ್ಲದ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ರೀತಿಯ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಮಗುವು ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಕಲಿಯಬಹುದಾದ ಅನೇಕ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗುತ್ತದೆಯಾದರೂ ಕೆಳಗಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದೇ ಕಲಿಯುವ ಮತ್ತು ಕಲಿಸುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಶಾಲೆ ವ್ಯರ್ಥ! ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಬಿಡದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಇತರ ಬೋಧನೋಪಕರಣಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಆರೋಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗಾಗಲೇ ಪುಸ್ತಕಿಯಾಗಿ ಸಿಗುವ ಅಮೂಲ್ಯ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಧನವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ!

ಈ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಅನೇಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಂಥದಲ್ಲ. ಬೇಸರ ಕಳೆಯಲು ಮಾತನಾಡುವುದು ಮತ್ತು ತಾನು ಗಮನಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇತರರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಸೆಳೆಯಲು ಮಾತನಾಡುವುದು ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಆಲ್ಲ! ಎರಡನೇ ರೀತಿಯ ಮಾತುಕತೆಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ. ಶಿಕ್ಷಕಿ ತರಗತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೋ ದಾಖಲೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.